

Somhaj Bóh!

Cíklo 39.
27. sept.

Pětnik 6.
1896.

Serbiske njedželske Ľopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w Esmerlerjez knihicíchcetm w Budyschinje a ſu tam doſtac̄ ſa ſchtvortlētu vſchedvplatu 40 np.

17. njedžela po ſwjatej Trojizy.

Ef. 4, 1—6

Budče pſches jene!

Snate je powjedańko wo tym kralu, kotryž do ſwojeje ſmjerze ſwojich ſynow napomina walečkſhipy roſlamacz. To ſo jim njepradži. Taſo pak nan walečk roſwjaſa a jim jenu ſchipu po druhej do rukow da, ſo jim to bje wſcheje prózy poradži. „Budče pſches jene”, praji tón kral, „džerčeje twjerdže hromadže, potom waſ nichtó njeprachwinje.” Hdýž pak budčeje ſwadniſy w roſkorje, ſeže ſhubjeni. Stara wérnoſcz je: jednota ſylni, roſkora ſlabi. Taſo ludy naſcheho wótzneho kraja pſches jene njebechu, ſo Napoleonej I. lóhko poradži naſ pſchewinycz a ſebi podzejſhnyčz. Sjenoczeni ſmy dobyli. Hdý bychmy tola ſ historije naſcheho luda neschto nauſkli, město teho, ſo ſo pſches wadženje a wojowanje stronow ſlabi czinimy. Hinač hac̄ na politiskim a towařschnym tež na duchownym poli njeje. Najwjetſcha ſchłoda je njejednota kſhesczijanow bjes ſobu. Taſich najwjetſcha móz by jednota byla. K pſchesjenoſci napomina tež japoschtoł w epistolji 17. njedžela po ſwjatej Trojizy Ef. 4, 1—6: Hladaječe ſwér u na to, ſo byſhče jednotu teho ducha ſdžerželi pſches ſwjask teho mera!

1. Jednota teho ducha! Wona dyrbi ſo ſdžeržec̄. Duž dyrbi tu hižo bycz. Wjele ſo wo tym powjeda, ſchtož kſhesczijanow dželi, na wſchelake wuczby wſchelakich kſhesczijanskich werrywusnac̄ow ſo pokazuje, njeverjazy ſo

ſ tym ſamolwjuja, ſo praja, ſo kſhesczijenjo ſami bjes ſobu pſches jene njeſzu. Alle to ſo pſchewidži, ſo ſu to ruje najwažniſche dyplki, w kotrychž ſu pſches jene. Tak n. pſch. žanemu kſhesczijanej do myſlow njeprachwinje bycze Boha, teho Wótza a ſtworiczela ſwěta přež, ale ty móžech hicž, do kafkeježkuliz zytkwje chzesch, do katholskeje, lutherskeje abo reformistskeje, wſchudže ſo wuſnaja: Ta wérju do Boha Wótza, wſchekomózneho ſtworiczela njebjekow a ſemje a taſ je tež kſhesczijanstwo pſches jene w modlitwje Wótczenaſcha. Kaž ſwjask naſ wſchitkach tale modlitwa hromadže ſwjasa a naſ na to dopomni, ſo ſmy džeczi jeneho Wótza a bratſja bjes ſobu. Wſchitkim je Khrystuš tón ſbóžnik a wumozniſ. Wſchitzu wuſnaja: Ta wérju do Jezom Khrysta, Božeho jeniečkeho narodženeho ſsyna, naſcheho ſkujesa. Miſlijony ſu w tym pſches jene a ſažo miſlijony poſnaja, ſo je ſwjata kſhesczieniza muſna k wodacžu hréchow, poſnaja ſo k nadžiji vichichodneho žiwenja, wérja wſchitko, ſchtož mamu w japoichtolſkim werrywusnac̄u. Taſ je duchowna jednota, drje niz bjes kſhesczijanami a židami a turkami, ale bjes kſhesczijanami, ſchtož na tym ſamym ſaložku kſhesczijanské wěry ſteja. Šchtóž ſo ſ nami k temu jenemu Wótzej w njebjekach modli, ſchtož ma ſ nami k temu jenemu ſbóžniku nadžiju, ſchtož ſ nami k temu ſamemu wotyknjenemu kónzej khwata, tón je naſch towařsch a bratr a ſ nim w pſchesjenoſci wostac̄, je naſcha pſchibluschnoſcz.

2. To wſchak je druhdy czežko, a to japoschtoła wabi, ſo tole napominanje ſ tajkej krutoscžu wupraji:

Hladajcze ſwēru na to, so byſchcze jednotu teho ducha ſdžerželi. Wſchelake je, ſhtož jednotu bjes kſcheczijanami kaſy, so woni ſabudža, so ſu džeczi jeneho Wótza. Tak leži w wſchelakosći ſemifkeho ſchtanta a powołania wulkſtrach. Woſebje w naſchich czaſach, hdźi ſebi bohaczi a kſhudzi, woſebni a niſzy, knježa a ſlužobni tak ſdaleni ſteja, hdźež ſo kózdy ſchtant hromadze ſtowarſchi, so by ſwoje motmyſlenja pſcheczivo wſchitkim druhim ſaſtuſował, ſo ſaczućze pſchezo bóle ſhubjuje, so wičitzu hromadze ſluſcheja. My pak dyrbimy ſo pſchezo jaſo na to dopomnicz, ſhtož naſ ſjednocza, na ſhromadny kſcheczijanski ſchtant, w kotrymž ničto niežo wjazy njeje hacž druhı, w kotrymž je cziſceze wſcho jene, ſhto je wón na ſemi. Schtož ſiwiſenje husto dželi, chze zyrkej ſaſo ſjednocziež. Czi, kotsiž ſu w tydženju ſami ſwoje pueže kſodžili, husto w ſebiežnoſci a ſawieſci, tych chze niſdžela ſaſo ſjednocziež, ſo byku natuſki, ſo jako jedny bratrowski lud w tym domje teho jeneho Wótza, pſchi bliźe teho jeneho Knjesa ſaczuwacž. — Alle, ſo praji, to wſchak ſo zyle rjenje poſlucha, tola kaſ ſo to w ſiwiſenju muwiedże? Taj, ktraſz w Božim domje ſměrom hromadze ſedzeſchtaj, ſtaj w ſiwiſenju pſcheczivnikaj. To ſo jebaja a hanja, hdźe woſtanje potom kſcheczijanska jednota? O wón je puež pſchi wſchém hręchu, pſchi wſchém njeprawje ju ſdžeržecž. Tón puež rěka wodacze. To tola nježmje ſame prajene bycz: Wodaſ nam naſchu winu, jako my wodawamy naſhim winikam. Hręch dželi, wodacze ſjednocza a tež najhóřſich njeſcheczelow ſaſo hromadze ſwiedże. — Bohužel je ludzi kaſ ſ hele narodženych, kiž maja czertowske wjeſzele na tym ſymio njeſednoth wuſhywacž, džeczi pſcheczivo ſtarſhim, žony pſcheczivo mužam, poddanow pſcheczivo knježerſtwu naſhežuwacž.

Sſami bjes měra ſu woni njeſcheczeljo měra. Njevoſtaſmy jim to wjeſzele, ſo by jich wuſhyt ujerjad ſeſthadžaſ. Wutorhajmy w prawym czaſu kózdy ſorjen hórkosće, hladajmy ſwēru na to, jednotu ſdžeržecž.

3. Pſches ſwiaſk teho měra. Žony drje rjanu bant ſe wſchelakich nitkow hromadze ſpleče. Tſi nitki ſu, kotrež kſcheczijan hromadze ſpleče a ſwiaſa k ſwiaſkej měra. Wſmi jako prěnu nitku poniznoſcž, ktraſz ſo do predka nječiſchezi, ale rad ſady woſtanje, wſmi ſ druha ežichu myſl, kiž ſle ſe ſlym njeſaplači, ale ſ dobrym, wſmi ſkonečne ſczepliwoſcž, kiž njevuſtanje wſcho ſnjescz a wodawacž, potom wjaſaih ty ſwiaſk měra, ktraž dyrbí czlowiekow ſtowarſchiež, potom dželaſch ty na tej jednocze, wo kotrež ſo praji: „Hlaj, kaſ pěkne a luboſne je to, hdźi bratsja w jenej myſli hromadze bydla.“

S czeſteho czaſa.

4. Nadpad.

„Hózny hladajcze ſo! Njeſcheczel je mudry a leſny a bliži ſo!“

Dolho njemóžachu ludžo bjes staroſcze a w měrje ſiwi bycz. Čedma ti nježele běchu ſo minyše, duž ſebi ludžo ſaſo pſchiwoſtachu: „Schwejda ſo bliži!“ Rosproſchene ſchwejdske ſyky běchu ſo w Lüžiſy ſaſo ſhromadžile a bližachu ſo, a wſchudžom bjerjechu, kranychu a ſapalachu. Alle ſpodžiwnje! Na dobo běchu ſo ſhubile a ničto njeviđeſche, hdźe. Džen a nóz hladachu ſtraže ſ Draždžanskich naſypow, hacž Schwejdow woſladaja — tola woni njeſchindzechu. Žeſdných běchu wupóſlali, ſo byku na wſchech puežach a dróhach hladali — wjele hodžin daloko běchu jehali — woni ſo wrózichu ſ tej powjeſcžu: „Ahi jeneho

Schwejdu njeſhym woſladali.“ Běche to czaſ ſtyſkiwieje njeviđostosče. — — —

W hajnkowni běchu woſený ſaſuhnjene. Wonka po holi hovrjeſche wěſlik, a na wóhniſchežu praſkotaſche woheń, hdźi wětr po wóhnju do jſtvy dujeſche. To běche ſrudna nóz ſa Hajnkez ſwójbu. Symu, rěſati wěſlik honjeſche mróčzele po njebju, a tam, hdźež je pſchetorhym, wudoby ſo połny měžacž ſe ſwójimi pruhami na ſemju.

S leža wuſtupi zuſy muž na proſdmu rumnoſcž pſched hajnkownju. Na dobo woſta ſtejo a roſhlađowaſche ſo. Potom wnečeze ſ poža piſtolu a džesche hacž k durjam hajnkownje. Hiſcheze woſomik woſta ſtejo; potom ſaklapa do duri, najprjedy čiſtiſhcho, potom wótiſhcho.

„Božo Knježe, ſmil ſo nad nami!“ Idychny nuteſka ſtyſkiwieje Hajnkez macž a wſa ſwojeho hiſcheze zyle jaſparneho Handrija do rukow. Hajn k Jan pak natykaſtaj ſwojej tſelbje a pſchihotomaſtaj ſo k wuſtelenju. „Ta diwaj tola! woſewrje mi durje!“ ſawola zuſy muž wonka.

„Schto ſo tak poſdže k nam nuteſ dobywa?“ praſcheſche ſo nan.

„Ssym khežorski wſchek! Njemějeze ſtaroſcžow! Ssym ſam a njeſhym ſebi ničeho ſleho woſladaſ!“

„Kaſ tu hem pſchindzeče? Tu tola ani droha njeje!“

„Njevěm ani pueža, a ſym zylu nóz po holi bludži. Budzeče bjes ſtaroſcžow!“

„Najprjedy ſthowajeze waſchu piſtolu do paža! Potom čzemym wam woſewrjež!“

Wón tykni piſtolu do paža a Hajnkez woſewrjehu woſhlađniwie a pomalku durje.

„Porjedzeze mi něſhco k jědži a k picžu! Ssym hloďny a ſacžny. Klimale tſi dny ſym ſtajnje na ſedle ſedžaſ. Wažnu powjeſež mam furwjeřchaj wot khežora wo njeſcheczelach prajicž. W wježornym cžmicežtanju ſym puež ſmylit; koň je mi padny!“

„Tu ſo ſyńče a jěſeze!“ džesche hajn, „ja wam wérju; po ſdacžu ſeze ſprózny a bědny!“

Zuſbnik powjeſherja a połoži dwě blinkotatej ſlotej putzy na blido, prajo:

„Wy drje mje po holi dowjedzeze; dyrbju hiſcheze dženža do Draždžan.“

„Ssym furwjeřchowý ſlužobník; teho dla hižo je moja pſchihotomu ſlož, ſo waž dowjedni“, woſmolwi hajn.

Jan pak praſcheſche: „Dajeze mi hicž, nano! Woſtańče wj doma! Ta ſym hiſcheze młody. Wy ſeze ſlepſhi ſchit ſa macž a ſa Handrija!“

„Derje, duž pſchewodž ty teho knjeſa!“ woſmolwi nan.

Zuſy wſchek roſzohnowa ſo ſutrobnymi džatkymi ſłowami; potom džesche ſ Janom won do cžemneje nozy. Ženož dyž a dyž prajeschtaj ſebi ſlowo, wonaj ſhwataſchtaj. Klimale běſchtaj ſ hole won, jako Jan na dobo ſasta. „Schto je?“ praſcheſche ſo ſ cžicha zuſbnik. „Wuſhlychach konjazy dupot horka na dróſy“, woſmolwi Jan.

Wonaj poſluchaſchtaj a ſkaſchtaj; tola ničo ſo wjazy njehibny. Hdźi běſchtaj hiſcheze kuſt dale ſchloj, woſladaſchtaj pſchi měžacžkowym ſwětle murje a naſypu Draždžanskéje twjerdžiſny.

„Ty ſy mi ſe ſwěrnym wjednikom był — měj džak ſa to!“ džesche khežorski wſchek. „Mějče ſo rjenje, knjeze!“ prajesche Jan.

Bóry po tym ſawola ſ naſypow ſtraža: „Schto tu?“

„Khežorſki offiſer, wot khežora ſ poſleſtowm k furwjeřchaj! ſaklinę ſa woſmolwjenje.

Rjecžaſy cžahomnicho moſta ſawrjeſtachu. Jan běche ſamlutki a bližeſche ſo ſaſo k holi. Tón króz wuſwoli ſebi druhi ſchejeſke. Džesche njeſtaloſko Brěnizynich brjoha. Na dobo ſo ſmjerč ſtróži. Tam miſchkrjeſche ſo wuſhazaſy woheń a ſezeleſche požledne pruhi pſches ſeſne ſchtomy; něhdže ſiſeezi kročzel dale wot prěnjeho wóhnja běche druhi, dale ſteči a ſchtwórti. Hdźi ſo woſhlađniwie bližeſche, woſlada haſhazaſy woheń a woſakow, kotsiž do płaſhęzow ſawalen po ſdaču ſpachu.

„To ſu Schwejdu, ſleho ſu ſebi woſmyſli!“ pomyſli Jan ſam pſchi ſebi.

Sapparna ſtraža ſtejeſche něhdže poł ſta kročzelow wot njeho ſadlena, na khežorſki ſeprjena. Žanej tſhepoſtaſtaj kolenje, a woſtroba klapaſche jemu mózniſho.

Nětkole dyrbjeſche woſhlađniwy bycz. Pomałku čzysche ſo wrožieſche tam, hdźež běche cžemniſho. Pſchi tym ſtoři ſ nohu wo něſhco cžeſke a tak načini haru. Stražnik pſchi khežorſki po-

sběže hlouwu a požluchaſche tam, ſi wotkeli běſche ropot ſaſkyjcháſ a hdyz ſan ſtejeſche. Tola dokelz ſo nihdze ani licezičko nije hibny, ſtražník býrny ſaſho ſdrémny a hlouwu pothili. Žan ſhili ſo k ſemi. Ležejche tam kožana trocžawa, fotruž ſběhny. Šuſej bědzeſche ſo dale. Š wopředka ſtupi jenož dyž a dyž kročel dale; hdyž pak ſehwowe wóhnje wjazy wohladacž njemóžesche, ſhwataſche, kaž jenož móžesche, do hajukowuje.

Tu ſta ſo jemu nowe, njewjehſlaze pícheſhwataſje. Dwé wóleñy běſtej wotewrjenej, tak jo plomjenja ſi wóhnijchza ſivoje krejeſerwjenie pruhi hacž won píched domiske ſezelechu. Wo jſtwje wuhlada won zuſhch ludži. Věchu to ſchwejdžy muſketerojo, to widzeſche na jich wobleczenju.

Do ſkonečenja Draždanskeje wuſtajenzy, kotrež ſo 27. ſeptembra ſtanje, nadžiemy, ſo budža lubi Sſerbja ſi Vužizn w bohatej ſicžbje rjanu konzert wophtacž. Výſche teho je to poſlednio ſtadnoje, ſebi rjanu wuſtajenzu a naſchu herbſtu wjeku a muſej wohladacž. Víchetoz po ſkonečnem wuſtajenzy ſo hundom wſhitke twarjenja ſmotorhaja.

Na džen ſw. Michala, wutoru 29. ſeptembra budže Budyske pobocžne Gustav-Adolfſke towarſtvo w Budyskej Michalſkej zvrkwi ſwoj létuſchi ſwiedzen ſwječicž. Sſerbſta Boža blužba ſapocžnje ſo po poſlunu w 2 hodž. a budže na njej knies farar dr. Renéz ſi Wjeleczina předorovacž. Na němstiu ſemſchenju w 4 hodž. ſo ſapocžazym knies farar Kubiza ſi Bukež předuje. Wſchitzu píchezeljo žohnowanego dzela Gustav-Adolfſkeho towarſtwa ſi Michalſkeje kaž tež ſe wchitlich wokolnych wožadow njech njekomda tónu wažnu ſwiedzen wophtacž.

Kaž je Budyskanski Boži dom píched krótkim rjanu píchu píches tsi kraňue woſna na woltařiſcheju dostał, ſtej ſo tež Delujo-Wujedžanskemu Božemu domej dwé nowej pízanej woſnue darilej. To je dobré wopotaimo, ſo naſchi Sſerbja ſwoj Boži dom lubuju!

Sſrjedz měšaza ſeptembra mějeſche ſo w Dežawie hlouwu ſhromadžinu hlowneho Gustav-Adolfſkeho towarſtwa. Shromađina běſche derje ſe wſchich ſtronow naſcheho mózneho kraja wophtana. Shromadžinu poſtrowiaſy telegram khežorej a Auſhaliſtemu mójwodže póhla. Wobaj ſo podžakonawſchi w žnemu ſtukowanju Gustav-Adolfſkeho towarſtwa wutrobnie ſbože píchejetat. Tole hlouwu ſhromadžinu ma tež ſoždny kroč ſobomlňuč, kotrež khedej evangeliſkej wožadze w roſproſhenu bjes thjoni na mjetowanym ma ſo hlowny džel létuňch ſa Gustav Adolfſke towarſtvo nahromadžených

darow wudželiež. Létuſche wothložowanje hlowny dar evangeliſkeje ſmilneje luboſeže 19000 hrivnow wucžinjazh wožadze Steyr w Hornjej Auſtriskej píchi wobrocži. Šsobu namjetowanej wožadze Heddernheim a Kotučh kožda neh ſe 7000 hrivnow dosta. Na tej ſhromadžinje ſo tež jenohlózne wobſamku, ſo ſa wbohich píchejetoných A-meniftich staracž a ſa nich darn luboſeže ſberacž. Mén dyrbimy ſi Bohu ſi wutrobu žohnowanę, hdyž na to ſpominamy, kelfo žohnowanja je ſo hižo wot žiweho ſtukowanja Gustav-Adolfſkeho towarſtwa

„Shubjeni ſmy“, džesche ſam píchi ſebi, — „wo naſ je ſo ſtalo!“

Hijo chyſche ſi domſkemu píchistupicž, jako ſebi wſcho roſponinawſchi poſaſta. Želi ſo běchu tamni muſketerojo jeho ſtarſcheju ſajeli, dyrbjeſche jeju tež wohladacž móz. Teho dla ſtupi hiſcheze někotre kročele dale do předka. Wot naſtska jeho widzeč ſjemožachu, dokelz jeho ſčen wulki dub kryjeſche.

Zene woſno běſche roſbito. Naſtska běchu woſazy wſcho roſbrojili, draſtu a ſchaty. Žemu ſo ſdaſche, ſo ſo někotři naſtska wadžachu. Vyčmyli wohladniſchi byli, nam ptacžki ſi tehole hněda wuleczale njebychu“, ſlyſcheſche ſan hľuboki mužski hľob to widzeſche na jich wobleczenju.

(Poſkracžowanje.)

Wſchelake ſi bliſka a ſ daloka.

Do ſkonečenja Draždanskeje wuſtajenzy, kotrež ſo 27. ſeptembra ſtanje, ſchlit naſcheje zvrlje bhež, ſo w wſhem bědzenju a njepſhcezelſtwje, kotrež dyrbimy wožebje w mřviſhím čaſhu mózniſho ſe ſtrony katholſkeje zvrlje

čerjpječ ſi kotrež dyrbja píchede wſhem naſchi wboſh evangeliſh ſchecžiſenjo w roſpróſhenju naſhonicž, twjerdze ſtejimy a ryegeſrak ſi naſchima Lutherom bjes bojoſeže ſebi prajimy a ſpěwanym: „Ged'n twjerdi hród je naſch Bóh ſam!“

Italska je ſo píceža někto roſhudžila, ſi kralom Menelikom, ſi kotrež je njeſbžownu wójnu wjedla, měr ſežiniež. Wulku khevalbu ſebi Italska w teſle woſnje dobyla njeje, ale njeje tež nadžije, ſo by ſlepje ſa Italsku bylo, hdyž by tu wójnu dale wjedla. Píchetoz Italska by píches to hiſcheze do wjetſcheho doha ſaſleſta a ſo jara píſchja, hacž by ſo jej poradžilo Menelikowe derje wumuzene a derje wodžene wójko, kotrež ma ſi dotalnicho dobyča ežim wjetſcheje kheblosče, píchewinycž. Duž wſhak je tak naſlepje, hdyž ſo w dobrém ſedna. Maſhlaſnež Italskeho wójſta wſhak je píches tule wójnu khetro počerpiſta a nam dyrbí teho žel bhež, dokelz je Italska ſobu w ſwjaſku ſi Němſkej a Auſtriskej. Hdyž pak ſo wot druhich ludow jedyn lud wjazy ſa poſny njewohladuje, to zyklmu ſwjaſkej na widzeňoſci ſeſtchodži.

Ruſti khežor a khežorka w bližiſiſtach dñjach Žendželsku a Franzowisku wophtatej. Hacž ſo jinai tak lohko do Žendžel ſteje poſežde, je wulke píſchene, píchetoz tam ſu píched krótkim ſběžkařke pažmo wuſlēdžili, kotrež chze ſi bombami wuſhnoſeže a knježerſtwa ſanicjež. Duž je lohko wěrič, ſo ſu ſebi wožebje na píchitomnoſež ruſiſho khežora myžili a ſnan ſa jeho píchitomnoſež tajki ſanicazah nadpad wotmyžleny měli. Duž ſo tež Žendžel czenjo najwobſherniſche píchi hoři ežinili, ſo by ruſti khežor w Žendželskej píchebywajo derje wobarnowanu byl.

Franzowjam je wſhem wjeſelom, ſi kotrež ſo wophtej ruſiſho khežora na píchecžiwo hladaja, píchi ſamym rojom czeleuje. Woní njewjedža, ſchto býchu wſchitko ſapocželi, ruſkeho khežora czeſečicž a jemu hoſdowacž, dokelz měr ja jeho ſa ſwojeho ſjednocženeho w njepſhcezelſtwje píchecžiwo Němſkej. Wěstu wěz pak je, ſo ruſti khežor jako ſamotnječeř a ſi tým tež najwjetſchi na píchecžiwo republiki ſyła rad do Franzowiskeje njeindže, ſo pak je ſi džela ſi dvořliwoſce, ſi džela džiwaſo na myžle ruſkeho luda, a píches proſtý ſranzowiskeho luda do teho ſwolik

Holčo w njedželſkej draſce ſe ſſlepeho.

Naſhonjenja na želesniſh.

Pobožny muž ſe ſwojeho naſhonjenja powjeda:

„Ja po želesniſy do Berna jědžeh. W B. mlody člowiek ſupeja ſastupi a ſo ke mni ſydz. Ja jemu nabožinske ſopjeno

ſi čítanju podach. Tačo běſche won docžital, ſo ja jeho wopraſchach: „Nó, mój knježe, ſchto prajicže wý ſi temu?“ — „Haj, ſchtóž by to wěrič možl, by ſbožowny byl“, won wotmoliwi. „Byſcheze wý rad wěru a po tajku wot waž pomjenowane ſbož

měl?" ſo ja dale praschach. Wón ſ hłowu tchajſejche a džesche:
„Bóh je mi ſtowe myſle dal a ſchtož ja ſ tymi ſapſchijecž uje-
móžu, wot teho ſebi tež Bóh žadacž ujemóže, ſo bých jo věril!"
— Wij w tym wokonifuijenju do tunela nusť jědzechuji a w woſu
bu ežma. Naſche roſrěčowanje běſche pſchetorhujene. Taſto běchuj
pſches tunel pſchejeli, ſo ja ſ dohom mojeho towarzcha wopraschach:
„Seže wi mje w tunelu widział?" Wón ſo džiuvajo rjefui:
„Ně!" Ta paſ prajach: „Ta waſ tež ujewidžach a tola mějachmoj
mój wobaj tež w tunelu dar widženja. Nam jenož ſwětlo po-
brachowaſche. Mjeje runje tak w duchowym:

bycž. To je wějče Boža wola, so dyrbí ſo fóžde jeho wot wimy
a možu hrěcha wumozjenie džecžo počuje wuživjecžicž a ſ možu
ſ wuživoſeže napjelnicž. A hdy ma ſo to ſtač? „Nětfo je tón
ipodobny čas.“ „Dženka je tón džení teho ſvoža.“ To dženka
je jenož naſche; ſehto jutſje budže, my njewěmy. „Kročel je lědom
bjęſe minu a bjes ſmjerču.“ Ře wabjazemu proſchenju wo naſche
wumozjenie wot hrěcha manu Bože ſlubjenja ſa wěſty ſałožk,
fotryž ſu wſchitfe w Krystuſu Jeſuſu, naſchiniu Jeſuſu haj a
hamjeń.

„Wschón nash rošom ſ mudroſežu
Te ežma, my ſmu bludne džecži,
Hdyž twój duch naš i jažnoſežu
Šswojoh' ſwětla njerušhwěcži!“

„Hdyž chceče wó”, ja dalec powiedach, „woprawdże to sbože
wěry měcž; je cžiſcze jednory pucž jo namanacž. Njechacze wóy,
hdyž domoj pſchińdzeče, do ſtwojeje formorki hicž a ſo poſlakuječe
a ſpěwacž: „Kuſeže, ja njemóžu ſe ſtwojim roſomom evangeliſiſ ſa-
pſchijecž, budž tak dobročiwy a roſśwětłiſiſ mje ſe ſwětłom twojego
ſwiatego Ducha! Sjew Chrystuſa mojej wiutrobje, woſradž mi
ſbóžnyczežniſazu wěru, fotraž je twój dar, faž piſzane ſteji (Eph. 2, 8).
Chceče wó to cžinięcž, młody pſchecželo?” Wón ſ hłowu wijeſche,
ſo bě widzecž, ſo njechacze. Duž ja praſach: „Tajfe je! Poſle
waſ ſo wo to njejedna, ſo njebyſcheže wěrię mówili, ale ſc
njechacze wěrię. Hdyž my čłowjefojo ſ naſchim ſacźmitym
roſomom Bože fraleſtvo widzecž njemóžemy, njeje potom naj-
lěpſche, ſchtož mówemuj cžinięcž a najnijenſche, wo čzož Bohu
proſhyň, ſo my jeho wo roſśwětlenje proſhyň? My ſbože wěrtý
nimamy, doſelž njeproſhyň. A my njeproſhyň, doſelž ſmym
pſchehordži a ſamoprawi woſ pſchinarodženja. Hdyž pak potom
ſfónežnje ani tu w wěrje, ani tam w widzenju ſbóžni njeſhuň
dyrbimy toſa ſami wuſnacž: „Ach, nam je ſo prawje ſtaſo!”

Mly běchiny do Berna dojeli. Na řídujíšimi dnu budže ſe
pofaſacéz, hacéz je tón mlody muž hradu temu proſcházemu hréſchniffe
w Chrystu ſlubjenu vytal a namafal abo niz.

Zemiu, ſi j wēti, ſu wiſhitte wēti mójuo.

Marf. 9, 23.

Wschitke wězij — a tola už wschitke wězij. Wschitke wězij, faž dalokť mamy Bože ſlubjenja ſa ſaložf naſcheje wěry. Hdvž něchtó, fotryž je fhudý na ſemifich ſublach, ſebi myſli, ſo móže wón pſches měru bohaty na pjeniſeſach a ſublach bnež, jeho wěrje bójſti ſaložf ſlubjenja pobrachiuje. Bóh je ſlubiſ naſche dželov žohnowacž a nam wſchědný fhleb wobradžicž. Ale nam bohatſtvo wobradžicž abo naſ ſi zyła žohnowacž, hdvž chzemy ſo wobohacžicž a ſi temu ſhwětne ſrědſi naſložujemý a ſhwětne pueže fhodžimý, to wón ſlubiſ nijeje. Někotſi, fotriž ſu wěrili, ſo Bóh jich w tajſimi wotmyſlenju žohnuje jako ſwoje džecži a ſo ſkúnežnje do ſpekulazijsow ſwaža, ſu ſo pſchi tym do ſpytowanja a do ſyče, do ſtaženja a ſatamanſtwa ponurile.

Hdyž ſmū fhori a chzemū rad muſtrowjeni bjež, ſměmū a dýrbimū wo to proſbjež. Tež manū ſlubjenje pomozh Božeje. „Je ſchtó bjes wami fhory, njech ſawola k ſebi ſtarſchich teje woſhadh a njech ſo modla ſa njeho, a jeho žaſbuja ſi woliom w tym mjenje teho Šenjeſa“ (Zak. 5, 14). A tola manū my ſóždu próſtiwu wo cželne wuhojenje wobſaintwycž ſ tým, ſo praſimy: „Jeſli ſo je to Boža wola.“ Wuhojenje wot cželneje fhoroſcze pſches modlitivu wěrh ſo bjes wěſteho wuměnjenia njeſtawa. Hdyž je k lěpſchemu fhoreho — hdyž je k ſbožu druhich — hdyž k cžescži Božej ſluži. My wěmū wo fhorych, fotrýmž běſche tón koſ w cžele wot Boha nałożený ſrěd, ſo by cžlowjef a pſched hordym pſchejběhujenjom ſaſhowaſ. Woni paſ ſu tež fhori, fotſiž móhli muſtrowjeni bjež, hdy býchu wěriſi. A tajfim tón Šenjeſ praſi: „Hdy by ty wěricž móhli! Temu, fiž wěri, ſu wſchitfe wěžy móžne!“ Ach ſo býchu woni býrſy praſili: „Sa wěrju, ſubu Šenježe, pomhaj mojej njewěrje!“

Do tych „wschitkich wězow“ pak bjes dwěla ſkluſcha, ſchtož ſ wumozjenju naſcheje dusche wot hrěcha a možy cžemnoſcze ſkluſcha. To je bjes dwěla Boža wola, ſo dyrbi ſóždy hrějchnif — a to je ſóždy cžlowjef — nětfo, dženſka wot winy a možy hrěcha wumozjeny

„Gnaden“ desdjedjif.

W městac̄ku s̄mijertne ſwoný ſwonjachu a ſudžo ſo hotowachu, muža, fotryž běſche dolhe lěta bjes nimi živý byl, ſ rovej pſche- wodžec̄. Wón běſche wote wſchitfich čeſčený a jaſo človiſti pſchec̄el, fotryž by ſi wylšofimí a ſ niſkimí wobfhadžal, tež lubo- waný. Naž rěčka pſches róžoſte ſahony běſche jeho živjenje nimo běžalv a wjele, wožebje ſhudži a niſzý běchu jeho žohnowanijow džela měli. Uſe wſchitfo ſ kůnzej džé. „Wſchitfo čélo je jaſo traiva a wſchitka človijec̄na fražnoſc̄ je jaſo ſmětka na poli; traiva ſwjaduje; ſwětka wotpadije“ — to ſo tež tam poſaſa. Naſeh pſchec̄el, fotryž w wobežnoſeži ſwajeje ſtarobyl kůnzej na- pſchec̄ivo dželche, inóz ſachodnoſeže ſacžu. Hdyž wſchaf běſche wón ſtajnje dobrý ſchec̄ijan byl, ſebi wón nětko hiſchčeze čim hóle na wěčnoſc̄ miſzleſche. Zeho duſchowpaſthý by jeho druhdy wopřtał a bjes druhim tež čerpvazý poſtaji, ſo jeho njechalí pſchi jeho rovje ſhwalic̄, dofelž běſche jemu jenovž wo to činic̄, ſo chzyl Bóh jeho jaſo ſhudelov hręſchnika horje wſac̄.

Pschewodžerjow běsche jara wjele. Woni, wišozý s dalofa
a s blíſka džechu ſobu, pschecželjo a ſiacži a ſe ſchfodu jenoz
běsche, ſo njebo taf ſrudnije ſ wſchentu, ſchtož dyrbjeſche ſo
ſemrjetemu hiſcheže ſ liboſcži ſtačž, hlađasche. Duschowpaſtijé
mějesche pſchi rovje jednoru rěčž, pſchi fotrejž ſo na ſłowo Bože
jložowasche, fotrež ſo na ſemrjeteho počuje hodžesche, fotrež pak
dyrbjeſche žiwhym wubudženje bycz. Pſchi rovach někotre khotne
ſłowo, fotrež ſo hewač rad nježlyſchi, dobre měſtno namaka.
Alle to wožebite žadanie ſemrjeteho ſo prawje radžicž njechaſche.
Pſchetož jako běsche duchowny hamjeń prajil, hiſcheže jedyn rěčník
ſa druhim pſchistupi a fóždy chžyſche hiſcheže něſchtó ſ ſhwalbje
ſemrjeteho prajicž. Woni wſchaf mějachu jako ſprawni ludžo
ſamú wěrnoscž w wocžomaj, ale ſhwalicž woni chžyčhu. So
běsche ſo ſemrjetý pſchede wſchém ſ tym ſłowom troſhtowaſ:
„Sbóžni ſu cži, fiž duchownje khudži ſu, pſchetož jich je njeboſfe
fraleſtivo“, woni njevjedžachu. Tola njebo wſchitke tele derje
wotmyſlene wotpohladu ſanicži. Deſchecžik ſo lecž ſapocža, fotryž
bu pſchezo ſylniſchi, ſo wokolo ſtejazh rěčníkej ani ſłovičežka nje-
ſroſymichu. To běsche „hnađny“ deſchecžik. — Ludžo prajachu:
„To je ſchtoda!“, dofelž dyrbjachu cžekuňcž, předy hacž běsche
ſwjatočnoſcž ſ fónzej. Alle wola njebočicžkeho běsche ſo ſtaſa
a ſhwalbu ſ cžloſſeſho rta, wo fotruž rodžil njeběsche, wětſik
wotnjeſke.

Nějchto f rospomitanju.

Si fotrej stronje ty klujschesch?

Sedmý knjeg w časzu wólbow na khěžvrstwowy řeje w lěcže 1884 w městac̄ku do forcžný řastupi, že by ſo woſchewiš. Lědy běſche ſo poſkynyl, že k njemu cžiſchežachu a ſo jeho praschachu: „Ktajfej ſtronje ty pluſchejch?“ — „Daježe mi předy ſměrom iěſč“ nařík uſciec̄el i nraſdemofratiffim nieměrnifam mntnosni —

jejcz", naich plicheczel roziadloemofratim nlementam wotmobilni. —
Jafo wón jédzesche, phtachu czi sahorjeni positifarjo jemu
bjes pschestacza rošjažnjecz, so dyrbi ſo w naſchim čaſzu kóždy
roſſjudziez, hač chze ſo f pofraczovalym, t. r. f ſozialdemofratam
abo f konſervativnym, fiž ſobu do předka njefrocza, džeržecz!
Skóniežnje jafo běſche tóni ſuijes dojedl, wón jim praſi: „Nětſ
móžecze ſhonięz, f fajfej ſtronje ja ſluſham! Ta ſeſuſej Khrystuſej
pschiſluſham!“ —

Hara ſo ſvěže; cíti jenii ſo ſmějachu, cíti druhý ſvarjachu ale jedyn muž hřeče na haſhy ſa nim pſchiběža, jemu ruku na ramjo połoži a praji: „Luby pſchecželo, ſtejcže frucže pſchi waſchej ſtronje; wona je naſlepſcha!“ — Luby čitarjo, k fotrej ſtronje ty ſkluſchejš? Šatvějcže wſchaf je w naſchim čaſbu muſne ſo roſſuđicž. Wuſwolcže ſebi dženža, fomu chzecže ſlužicž!